

De dualiteit van de informatisering in de ziekenhuizen

Alle Belgische ziekenhuizen – kleine, middelgrote en grote – kennen het plaatje: onder druk van de stijgende kostprijs van de gezondheidszorg staan steeds maar weer nieuwe projecten op stapel om kostenefficiënter te werken, de reële kostprijs van de ziekenhuizen te kennen en op basis daarvan de middelen toe te wijzen.

De forfaitarisering van de geneesmiddelen en het elektronische voorschrift, de invoering van MVGII, de volgende stap naar MZG, beleidsinformatieprojecten als dashboard voor het directieteam, ontwikkeling van klinische paden enz.: het zijn stuk voor stuk opdrachten die gepaard gaan met verregaande IT-investeringen.

Een andere evolutie die zich in de ziekenhuiswereld afspeelde de voorbije jaren is de opkomst van verschillende soorten netwerken - lokale, lokaal-regionale of supraregionale - en dit aansluitend op de activiteiten van de eerstelijnszorg. Deze nieuwe samenwerkingsvormen vereisen evenzeer een aanpassing/integratie van de informaticamogelijkheden. De plannen van de overheid om via de Flow-projecten Vlaanderen, Wallonië en Brussel te stimuleren tot de opstart van een lokaal-regionaal zorgdossier, zijn hiervan een typerend voorbeeld.

Ingewijden weten dat er nu reeds aanzienlijke bedragen geïnvesteerd worden in de IT. En IT moet je hier interpreteren in de meest ruime zin van het woord: niet alleen pc's en servers, maar taperobots, koelinstallaties, centrale UPS'en en de volledige netwerkinfrastructuur. Dit alles liefst in goed beveiligde en ontdubbelde computerzalen. Om voorlopig over de softwarelicenties nog even te zwijgen.

Hoe zit het dan met de financiering van de ziekenhuizen met betrekking tot deze niet-medische investeringen? Die toegekende financiering is allesbehalve voldoende om een professioneel IT-beleid te voeren en in een aanvaardbaar tempo de wenselijke en prioritaire projecten te realiseren.

Ondertussen is natuurlijk ook de patiënt mondiger geworden en verwacht hij internet aan bed (zijn de netwerkbeveiligingen daarop voorzien?) en prijsramingen op de internetsite.

De huisarts wenst digitaal afspraken te boeken in het ziekenhuis en online Pacs-beelden op te vragen. De forfaitarisering van de geneesmiddelen dwingt de

ziekenhuizen en dus de geneesheren tot een bewuster en economischer voorschrijfgedrag. De artsen vragen dan ook terecht online feedback over hun voorschrijfgedrag tegenover het nationale gemiddelde. Dus... bijkomende softwareontwikkeling, bijkomend onderhoud, complexere IT...

De toenemende druk om kostenbesparend te werken, staat in contradictie met de fel stijgende kosten van de informatica, zijnde noodzakelijke investeringen om performanter te werken.

Blijft nog de vraag of we behalve bijkomende financiering van de overheid kunnen op zoek gaan naar goedkopere alternatieven. Zo ja, waarop kunnen we dan besparen? Er kan alleen maar de raad gegeven worden niet te knippen in de beveiliging en de opslagsystemen, m.a.w. in de basisinfrastructuur. Snoeien in het aantal pc's staat ook lijnrecht tegenover de toenemende vraag naar mobiele en vaste werkposten.

Maar hoe zit het met de software? Misschien zijn er op termijn wel alternatieven voor de (te dure) softwarelicenties? Het correct betalen van al deze licenties betekent een gigantische hap uit het niet-medische budget, en dit zet meteen een rem op de financiering van nieuwe ontwikkelingen. Kunnen we met 'alle ziekenhuizen samen' druk uitoefenen om meer te ontwikkelen met behulp van goedkopere alternatieven?

In dat verband is de beslissing van de federale overheid om vanaf september 2008 het ODF-formaat verplicht te maken bij alle federale overheidsdiensten meer dan een pluim waard. Het gebruik van de gesloten formaten wordt hierdoor verboden. Is een dergelijke piste een opportuniteit voor de Belgische gezondheidssector?

Ik wil hierbij een lans breken om met alle gezondheidsactoren samen de piste voor het veralgemeende gebruik van open standaarden en open source grondig te onderzoeken, en onze softwareleveranciers te vragen bij de ontwikkeling van hun toepassingen ook meer in deze richting te denken.

Deze voorzichtige maar niet te miskennen koerswijziging zal op korte termijn weinig resultaat opleveren, maar zal hopelijk op langere termijn haar vruchten afwerpen. En mogen we daarnaast de overheid toch vragen om een betere, adequate financiering van de IT-investeringen? ○

Helga DE NEVE
HOOFD INFORMATICA
AZ SINT-JAN BRUGGE
HELGA.DENEVE@AZBRUGGE.BE